

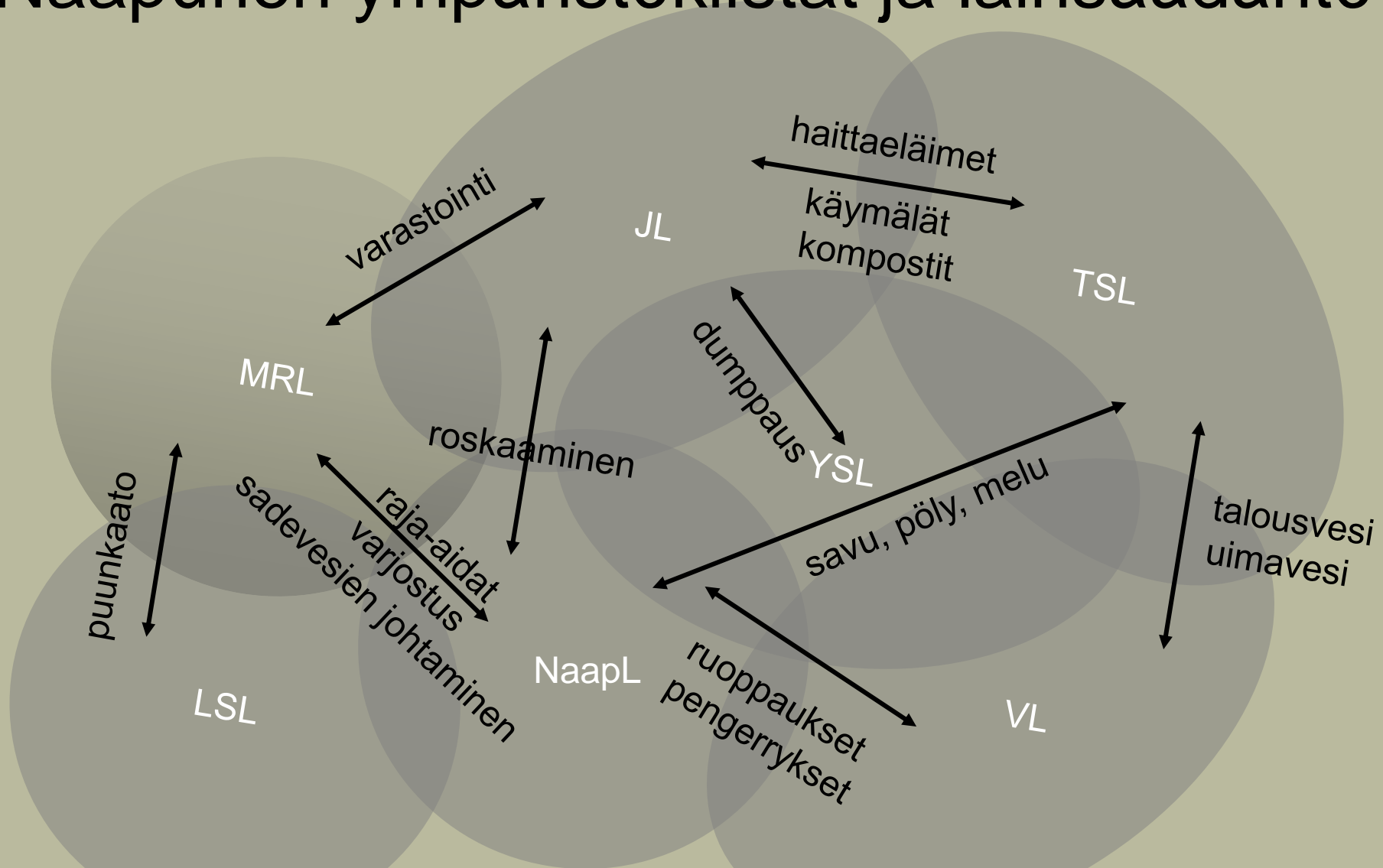
**Naapurin komposti haisee –
auttaako laki ja viranomainen?**

**Kunnan ympäristöviranomaisen
kolmantena osapuolena
naapuruuskiistoissa**

YSV:n Lammin päivät
2.-3.10. 2013

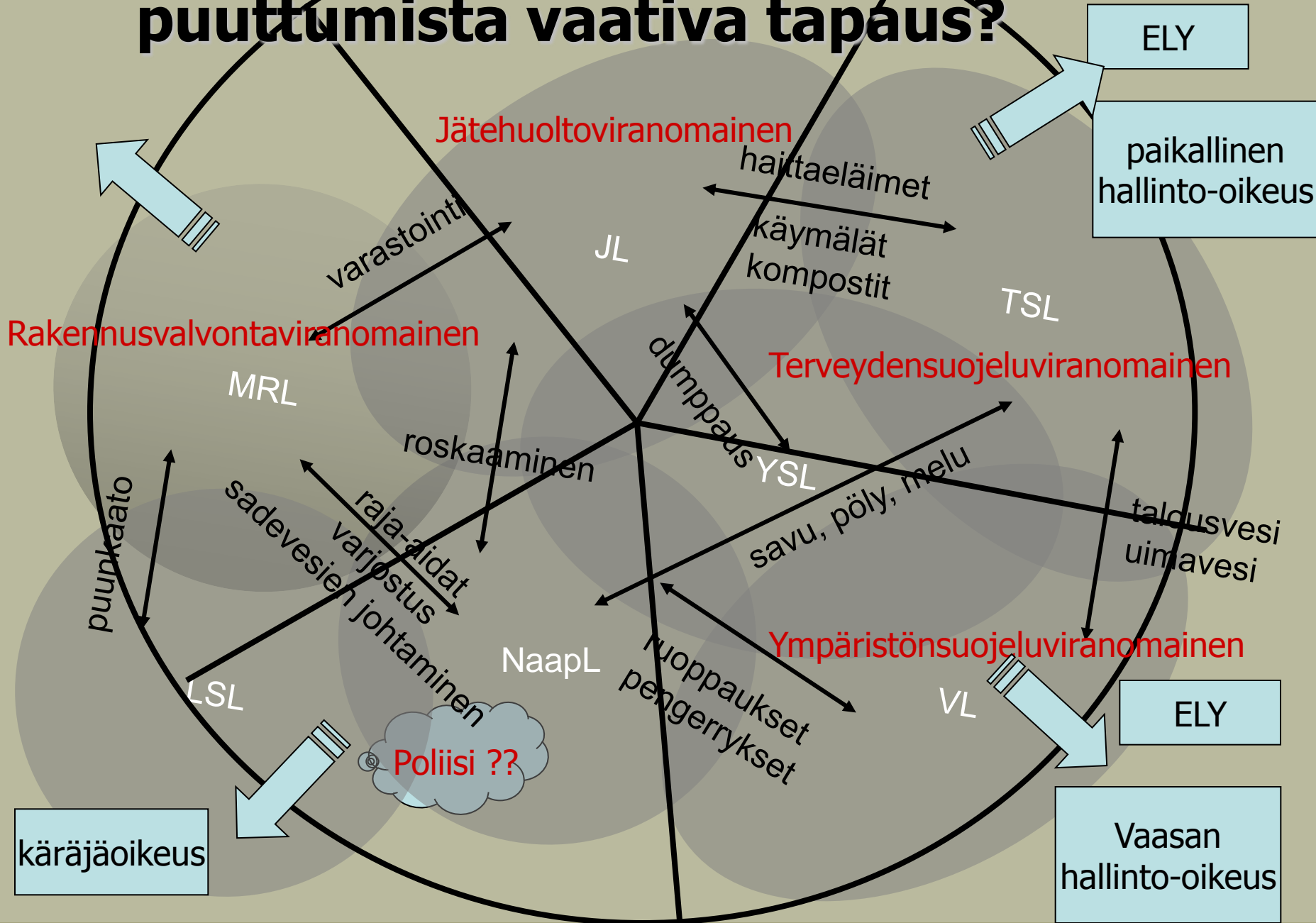
FM, HTM **Hilkka Heinonen**, Itä-Suomen yliopisto

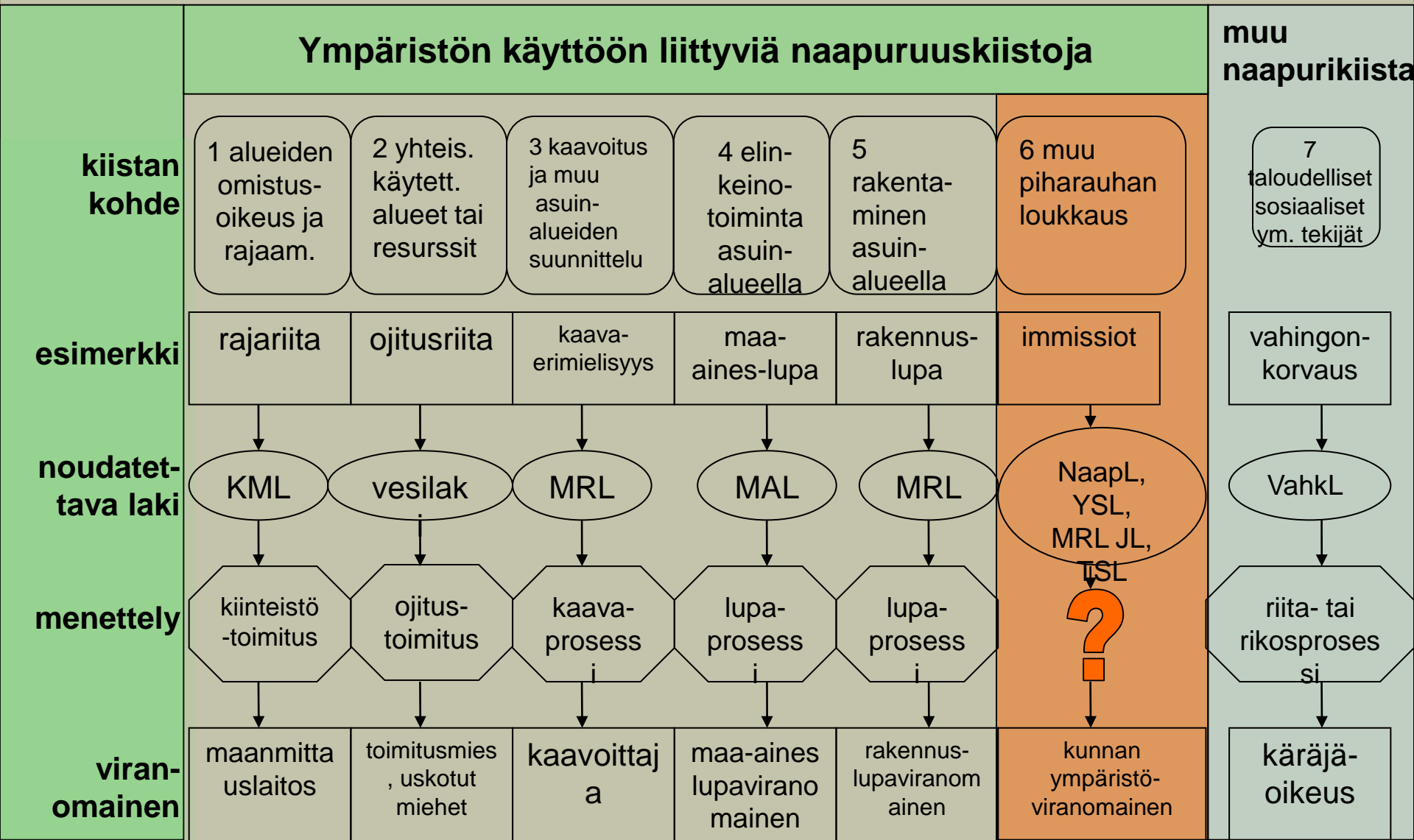
Naapurien ympäristökiistat ja lainsäädäntö

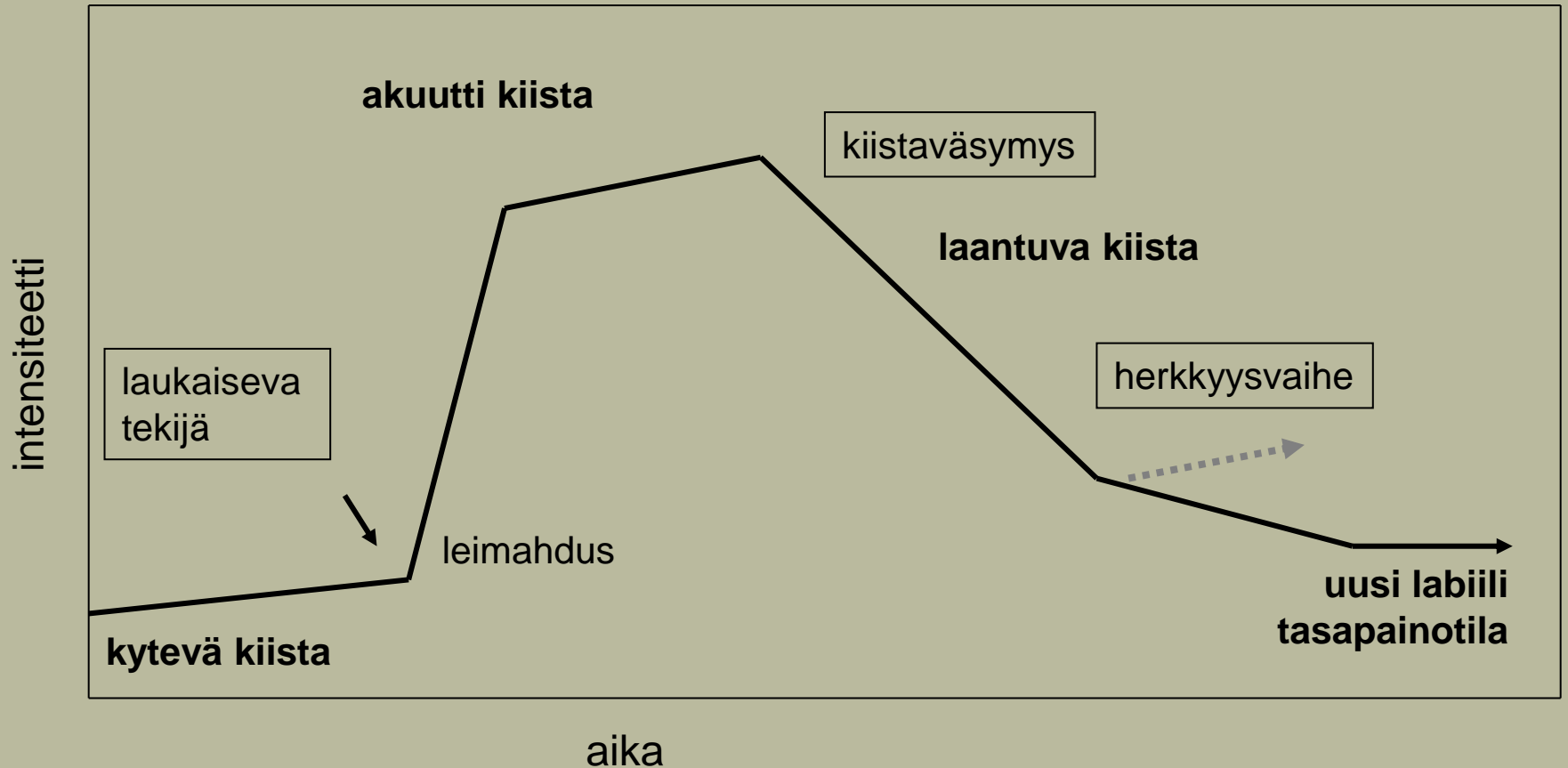
Kiistojen käsittelyssä noudatettava hallintolain periaatteita!

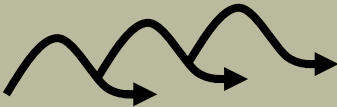

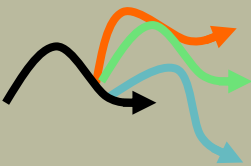
Kuka tulkitsee, milloin on kyseessä puuttumista vaativa tapaus?

Kiistan elinkaari

<p>Yksittäisen kiistan elinkaari</p>		<p>esim. keväiset epäsiisteysvalitukset</p>
<p>Toistuvien kiistojen elinkaaria</p>		
<p>Kasautuvat kiistat</p>		<p>sama osapuoli nostaa aina uusia juttuja toista vastaan</p>
<p>Ketjuuntuvat kiistat</p>		<p>molemmat osapuolet toimivat vuorotellen uuden kiistan esiin nostajina</p>
<p>Laajenevat kiistat</p>		<p>kiista leviää koko naapuriyhteisöön</p>

Naapurin ja viranomaisen erilaiset haitta-asteikot

Naapurin kokema haitta

kohtuuton rasitus, NaapL

sietovelvollisuus, NaapL

Viranomaisen puuttumismahdollisuus

toiminnan kieltäminen (YSL 94 §, 116 §)
luvanmyöntämisestä

ympäristölupavelvollisuus (YSL 28 §, 42 §)
lupakynnys

mahdollisuus antaa yksittäinen määräys
(YSL 85 §)

viranomaisen puuttumiskynnys
YSL JL, TSL, MRL

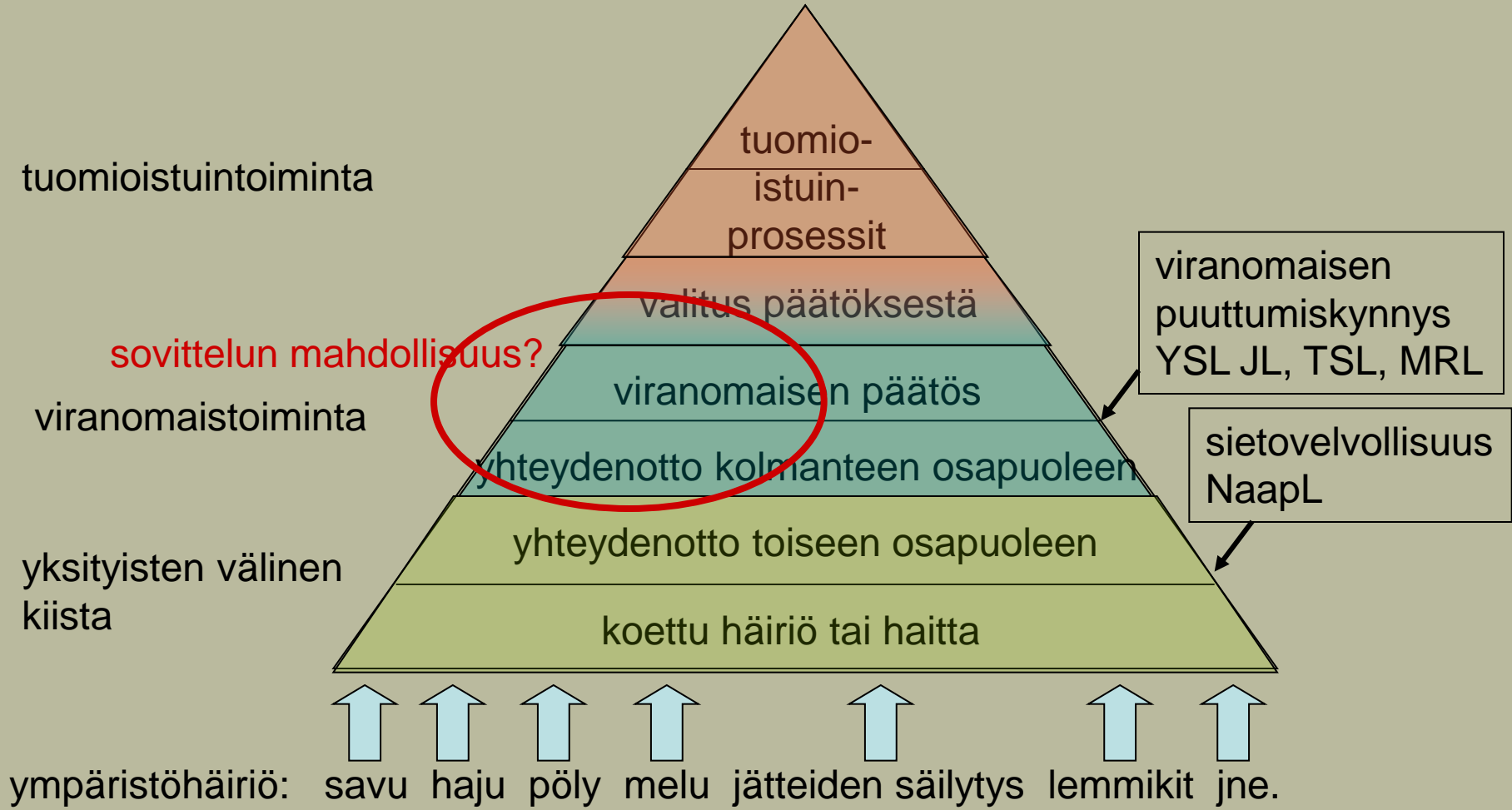
Ympäristövalvonta ja hyvä hallinto (HL 6 §)

- viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia *tasapuolisesti* (PL 6 §: yhdenvertaisuus)
 - *tarkoitussidonnaisuuden periaate*: viranomainen ei saa ryhtyä edistämään muita tarkoituksia kuin niitä, jotka kuuluvat sen tehtäväpiiriin ja sisältyvät tapaukseen sovellettavan lain tavoitteisiin
 - *suhteellisuusperiaate*: viranomainen mitoittaa toimintansa alimmalle sellaiselle tasolle, jolla saadaan aikaan tarvittava vaikutus.
- =>suuret riskit=> tiukka, suunnitelmallinen valvonta
vähäinen riski=> löysä valvonta, tarkastukset perustuvat pistokokeisiin tai ilmiantoihin

Miten säilyttää tasapuolisuus?

- aktiivinen naapuri => valituksia usein, myös vähäisistä asioista /
- passiivinen naapuri => viranomaisella ei tietoa haitoista /
- ”yhtäköyttä”-naapurit => viranomaisen tiedonsaantivaikeus
- viranhaltijan päivittäinen työmatka / muut alueet

Viranomaisen kiistan kolmantena osapuolena ja kiistan oikeudellistuminen

tuomioistuintoiminta

tuomio-
istuin-
prosessit

sovittelun mahdollisuus?

valitus päätöksestä

viranomaisen
puuttumiskynnys
YSL JL, TSL, MRL

viranomaistoiminta

viranomaisen päätös

sietovelvollisuus
NaapL

yhteydenotto kolmanteen osapuoleen

yksityisten välinen
kiista

yhteydenotto toiseen osapuoleen

koettu häiriö tai haitta

ympäristöhäiriö: savu haju pöly melu jätteiden säilytys lemmikit jne.

Pohdittavaa

- Miten kasvattaa osapuolten ja viranomaisen yhteistä ymmärrystä kiistan kohteesta?
- Minkälaiset kiistat ja missä vaiheessa voidaan/tulisi ohjata sovitteluun viranomaistoiminnan sijasta?
- Mitä opittavaa viranomaistoiminnassa on sovittelumenettelyistä?

Haluaisiko asiakkaasi purkaa kiistakokemustaan?

Naapuruuskiistat ja asuminen Suomessa 2011-2015

<http://www.uef.fi/fi/oikeustieteet/naapuruuskiistat>

- [Naapuruuskiistan kuvailulomake](#)
 - kirjoittaa voi nimettömänä
 - kuvauksia voidaan käyttää tutkimustarkoituksissa

Lisää aiheesta

Naapuruuskiistat ja asuminen Suomessa 2011-2015

<http://www.uef.fi/fi/oikeustieteet/naapuruuskiistat>

- Hirvonen, Jukka: **Suomalaisen naapuruuden piirteitä asukaskyselyn valossa**. Aalto-yliopiston julkaisusarja TIEDE + TEKNOLOGIA 4/2013
<https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/8964>
- Haverinen, Risto – Heinonen, Hilikka: **Ympäristölliset naapuruuskiistat ja kuntien ympäristöviranomaisten rooli**. Ympäristöpolitiikan ja -oikeuden vuosikirja VI 2013, s. 53-121. (saatavissa: www.edilex.fi)
- Heinonen, Hilikka & Haverinen, Risto: **Naapuruuskiistat kuntien ympäristöviranomaisten työssä**. Ympäristö ja Terveys 7:2012, 43 vsk.
- Peltonen, Lasse – Verkasalo, Aino – Mynttinen, Eeva – Kangasoja, Jonna: **Sovittelu osana paikallisten ympäristökiistojen hallintaa**. Maankäyttö- ja ympäristökiistojen sovittelun kokeiluhankkeen (SOMARI) kokemuksia, tuloksia ja arviointia. Aalto-yliopiston julkaisusarja TIEDE + TEKNOLOGIA 9/2012 http://lib.tkk.fi/TIEDE_TEKNOLOGIA/2012/isbn9789526046853.pdf